

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2022-03-18
Stockholm

Mål nr
M 4283-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-17 i mål nr M 5578-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

T D

Motpart

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun
593 80 Västervik

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att det belopp som T D sammantaget ska betala i vite till staten bestäms till 40 000 kr.

Dok.Id 1796803

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T D har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om utdömande av vite.

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN

T D har till stöd för sitt yrkande anfört i huvudsak följande. Han har transporterat bort alla bilar och bildelar och därigenom följt föreläggandet. Den bildörr som syns på en av nämndens bilder placerades på platsen av en vän till honom. Detta skedde efter det att han hade transporterat bort bilarna, vilket han gjorde den 17 september 2020.

Nämnden har till stöd för sin inställning anfört i huvudsak följande. Av bilderna från nämndens tillsynsbesök på fastigheterna X och Y den 16 oktober 2020, dvs. åtta dagar efter det att föreläggandet skulle vara fullföljt, framgår att det fanns kvar uttjänta fordon, motordelar, däck, fälgar och andra bildelar på fastigheterna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

T D har i Mark- och miljööverdomstolen åberopat fotografier och ett vittnesintyg angående bildörren.

Mark- och miljööverdomstolen kan konstatera att vitesföreläggandet har delgetts **T D** och att det vunnit laga kraft. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att föreläggandet är lagligen grundat. Ansökan om utdömande av vite har delgetts **T D** inom två år från det att förutsättningarna för att väcka en sådan talan uppkom, se 9 § tredje stycket lagen (1985:206) om viten.

Frågan är om T D har överträtt föreläggandet. Enligt föreläggandet ska T D transportera bort samtliga uttjänta fordon samt motordelar, däck, fälgar och andra bildelar som förvaras på fastigheterna X och Y.

Detta ska ske, vid vite om 100 000 kr, senast 30 dagar från det att föreläggandet vann laga kraft, dvs. senast den 8 oktober 2020. Om åtgärderna inte vidtagits inom angiven tid ska ett löpande vite om 10 000 kr utgå för varje förfluten 30-dagarsperiod till dess föreläggandet uppfyllts.

Genom fotografierna från nämndens besök på fastigheterna den 16 oktober 2020 är det utrett att det vid den tidpunkten fanns kvar vissa bildelar och en betydande mängd däck. T D har alltså överträtt föreläggandet. Ett drönarfoto av den 11 november 2020 visar att föremålen då fortfarande fanns kvar på fastigheterna. T D hade således fortfarande inte uppfyllt föreläggandet när det förflutit 30 dagar från det att fristen för att efterleva föreläggandet löpt ut.

Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att den omständigheten att T D i viss utsträckning har följt föreläggandet inte innebär att ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse, se 9 § första stycket första meningen lagen om viten.

Därmed är förutsättningarna för att döma ut både vitesbeloppet om 100 000 kr och ett löpande vitesbelopp om 10 000 kr i och för sig uppfyllda.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att vitesbeloppens storlek har bestämts i enlighet med 3 § lagen om viten.

Frågan är slutligen om det finns särskilda skäl att jämka vitet enligt 9 § första stycket andra meningen lagen om viten. Vid denna bedömning kan Mark- och miljööverdomstolen konstatera att T D i tid har transporterat bort ett stort antal fordon från fastigheterna och därigenom efterlevt föreläggandet till en del. Det har emellertid funnits kvar bl.a. en betydande mängd däck. I övrigt har det inte framkommit några omständigheter som ger skäl till jämkning. Med hänsyn till att T D således i viss utsträckning uppfyllt föreläggandet bedömer Mark- och

miljööverdomstolen att att vitet ska jämkas till ett sammantaget belopp om 40 000 kr.
Mark- och miljödomstolens dom ska ändras i enlighet härmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-04-08

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Gösta Ihrfelt, referent, Lars Olsson och Marianne Wikman Ahlberg.

Föredragande har varit Ylva Svensson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-17
meddelad i
Växjö

Mål nr M 5578-20

PARTER

Sökande

Västerviks kommun, Miljö- och byggnadsnämnden
593 80 Västervik

Motpart

T D, 19600508-2919
Gröndalsgatan 17
593 38 Västervik

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktar T D att till staten betala förelagt vite om 100 000 kr samt 10 000 kr i löpande vite för perioden 8 oktober 2020 till 7 november 2020.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun (nämnden) beslutade den 10 juli 2019 (MBO 2019-11, dnr 2019-418) bland annat genom punkten 1 att förelägga T D att som verksamhetsutövare transportera bort uttjänta fordon, motordelar, däck, fälgar och andra bildelar som förvaras på fastigheten X och Y i Västerviks kommun inom en månad från det att beslutet vunnit laga kraft. Föreläggandet förenades med vite om 100 000 kr och om åtgärdena inte vidtagits inom angiven tid därefter med ett löpande vite om 10 000 kr för varje förfluten 30-dagarsperiod till dess föreläggandet uppfyllts. Beslutet överklagades till länsstyrelsen och till mark- och miljödomstolen som i dom den 21 februari 2020 i mål M 91-20 upphävde nämndens beslut såvitt gällde det förelagda vitesbeloppet. Beslutet stod fast i övrigt. Beslutet överklagades till Mark- och miljööverdomstolen som den 15 maj 2020 beslutade att inte meddela prövningstillstånd.

Nämnden beslutade därefter, den 7 juli 2020, att förena det tidigare fastställda föreläggandet med vite riktat till verksamhetsutövaren T D, att senast 30 dagar från det att beslutet vunnit laga kraft fullfölja föreläggandet. Beslutet (punkten 1) förenades med vite om 100 000 kr och, om åtgärdena inte vidtagits inom angiven tid, med ett löpande vite om 10 000 kr för varje förfluten 30-dagarsperiod till dess föreläggandet har uppfyllts.

Nämnden har nu ansökt hos mark- och miljödomstolen om utdömande av vite.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att T D ska förpliktas att betala vite 100 000 kr i vite med anledning av att föreläggandet om att transportera bort uttjänta fordon samt motordelar, däck, fälgar och andra bildelar från fastigheterna X och Y inom 30 dagar från det att nämndens beslut vunnit laga kraft inte fullföljts, samt 10 000 kr i löpande vite för att borttransporten efter ytterligare en 30-dagarsperiod inte har fullföljts.

Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bland annat följande. Föreläggandet har vunnit laga kraft genom Mark- och miljööverdomstolens beslut att inte bevilja prövningstillstånd i målet den 13 maj 2020 och avstämningen skulle därmed ha varit genomförd senast den 13 juni 2020. Nämnden har vid tillsyn den 30 juni 2020 kunnat konstatera att borttransport enligt föreläggandet inte hade skett och har därefter beslutat att förena föreläggandet med nu aktuellt vite. Beslutet har delgetts T D den 18 augusti 2020 och vunnit laga kraft den 8 september 2020. Borttransporten skulle därmed vara genomförd senast den 8 oktober 2020. Under vecka 38 (14-20 september 2020) transporterades de uttjänta fordonen till den angränsande fastigheten Z vilket närboende uppmärksammat nämnden på och har bekräftats av nämnden vid besök på platsen den 18 september 2020. Nämnden har därefter skickat en påminnelse till T D om att ge in transportdokument och mottagningsbevis för borttransporten men några handlingar har fortfarande inte erhållits. Handlingarna skulle ha lämnats in senast den 8 november 2020.

Tillsynsbesök har gjorts den 16 oktober 2020 och den 11 november 2020 och platsen har dokumenterats med foton och anteckningar från dessa datum. De uttjänta fordonen har transporterats bort från de aktuella fastigheterna men det är fortsatt kvar material som i enlighet med föreläggandet skulle ha transporterats bort och de uttjänta fordonen har i strid med föreläggandet transporterats till en fastighet som inte är en godkänd mottagningsanläggning. Det saknas vidare transportdokument som visar hur transporten gått till.

Det aktuella föreläggandet har därmed inte efterföljts eftersom de uttjänta fordonen inte flyttats i enlighet med föreläggandet och gällande lagstiftning och det fortsatt finns material kvar på fastigheten som omfattats av föreläggandet.

T D har bestritt yrkandet. Till stöd för sitt bestridande har han anfört att föreläggandet har uppfyllts och vitet ska därför inte dömas ut. Han har vidare anfört att han önskar att komplettera skälen för sitt bestridande.

T D har inte inkommit med med komplettering av skälen inom utsatt tid.

DOMSKÄL

Förutsättningar för utdömande av vite

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat, om det har överträtts samt om adressaten har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Mark- och miljödomstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt om det finns särskilda skäl att jämka det.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att vitesföreläggandet har delgetts T D, att det har vunnit laga kraft, att det är lagligen grundat och att T D har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

Har vitesföreläggandet överträtts?

Vitesföreläggandet har vunnit laga kraft den 8 september 2020 och borttransporten av uttjänta fordon, motordelar, däck, fälgar och andra bildelar skulle vara genomförd senast 30 dagar därefter, d.v.s. den 8 oktober 2020.

Nämnden har gjort gällande att vite om 100 000 kr ska dömas ut eftersom det fortfarande funnits material, som i enlighet med föreläggandet skulle ha transporterats bort, kvar på fastigheten vid tillsynsbesök den 16 oktober 2020. Därutöver har nämnden gjort gällande att löpande vite om 10 000 kr ska dömas ut avseende ytterligare en 30-dagarsperiod, den 8 oktober 2020 till den 7 november 2020, eftersom vitesföreläggandet fortsatt inte har fullföljts, vilket har bekräftats vid tillsynsbesök den 11 november 2020.

T D har invänt att han har efterkommit föreläggandet. Han har dock inte anfört när i tiden detta skulle ha skett och mark- och miljödomstolen finner att det, mot bakgrund av vad som anförts av nämnden, får anses klarlagt att T D inte inom angiven tid har följt föreläggandet.

Nämnden har därutöver anfört att det har förekommit brister avseende ingivandet av förelagda handlingar och dokument. Mark- och miljödomstolen konstaterar i detta avseende att eventuella brister avseende föreläggandets uppfyllande i del som inte är förenad med vite, inte är föremål för domstolens prövning, och kan därmed inte ligga till grund för domstolens bedömning.

Har ändamålet med vitet förlorat sin betydelse eller finns det skäl att jämka vitesbeloppet?

T D har invänt att det saknas grund för att döma ut vitet eftersom han har efterkommit föreläggandet.

Enligt 9 § lagen (1985:206) om viten, viteslagen, så gäller att vite inte ska dömas ut om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse och att vitet får jämkas om det föreligger särskilda skäl därtill.

Mark- och miljödomstolen gör härvid följande bedömning. Att T D uppgett att han vidtagit förelagda åtgärder, efter det att fristen för åtgärden gått ut, innebär inte att vitet har förlorat sin betydelse eller att det annars saknas grund för att döma ut vitet (se prop. 1984/85:96 s. 55 och 107).

Det har vidare inte framkommit att det skulle föreligga några särskilda skäl för att jämka vitet och vitet ska därför, mot bakgrund av vad som anförts ovan, dömas ut med totalt 110 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 7 april 2021.

Marie Gerrevall

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Caroline Torstensson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se